

EU-politik i svensk riksdagsdebatt

En studie om regeringens framhållande av det svenska
EU-ordförandeskapets prioriteringar

LUND
UNIVERSITY

Tora Bergström &
Matilda Jarl

Abstract

This study aims to get a better understanding of how the priorities of the Swedish EU presidency, in the first half of 2023, are presented in the EU debate amongst the Riksdag, that took place in november 2023. Furthermore it explores whether Swedish domestic policy has influenced the way in which the representative politicians discuss different topics connected to the EU, in this debate. Theories around the much before studied phenomenon of *issue ownership* and *issue competition* are applied to the speeches made by three party representatives of the parties who make up the ruling government. The study analyzes the frequency of which individual representatives mention issues pertaining to three categories of priority; Climate, Security and Competition. It also takes into account the amount of space different priorities take up. This process has yielded interesting results and a few implications can be made. The representatives all seem to prioritize different issues most, although there are many similarities in choice of topics. The most prominent conclusion consists of the finding that issue competition and issue ownership can be used to explain why the political representatives prioritize discussions about certain issues. Although, the theoretical grounds used in this study are not fully sufficient in explaining the prominent role of relevant and critical issues such as the war in the Ukraine and the conflict between Israel and Hamas.

Keywords: EU, EU-ordförandeskap, Ulf Kristersson, Ebba Busch, Johan Pehrson, Regeringen, Issue ownership, Issue competition, Säkerhet, Klimat, Konkurrens

Antal ord: 6970

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1) Introduktion	3
1.1) Inledning och syfte	3
1.3) Frågeställning.....	3
1.4) Bakgrund.....	3
1.4.1) Tidigare forskning.....	6
1.5) Avgränsning.....	7
1) Teoretiskt och analytiskt ramverk	8
2.1) Issue competition och Issue ownership.....	8
3) Metod och material	10
3.1) Metod.....	10
3.1.1) Säkerhet.....	11
3.1.2) Konkurrenskraft.....	12
3.1.3) Grön omställning och energipolitik.....	13
3.2) Material.....	15
(4) Resultat	16
4.1) Ulf Kristersson.....	16
4.2) Ebba Busch.....	17
4.3) Johan Pehrson.....	18
4.4) Övriga observationer.....	19
(5) Analys	20
5.1) Ulf Kristersson.....	20
5.2) Ebba Busch.....	21
5.3) Johan Pehrson.....	23
(6) Diskussion	24
(7) Slutsats	27
(8) Referenslista	28
(9) Bilagor	31

1) Introduktion

1.1) Inledning och syfte

Under de första sex månaderna av 2023 hade turen kommit till Sverige att agera ordförande i Europeiska unionens råd, ett ordförandeskap som roterar mellan medlemsländerna i EU varje halvår (Regeringen, 2023a). Den nya borgerliga regeringen med Moderaterna i spetsen skulle planera och leda arbetet och förhandlingarna i det så kallade ministerrådet, samt ansvara för förbindelser med andra institutioner i EU. Det svenska ordförandeskapet särskiljer sig då det är placerat mitt emellan regeringsskiftet hösten 2022 och det kommande valet till Europaparlamentet våren 2024. I EU-debatten den 15 november 2023 skulle de prioriterade områdena i regeringens EU-arbete presenteras och debatteras mellan riksdagens partiledare – men hur mycket plats fick EU-frågorna *egentligen*?

Syftet med undersökningen är att i ljuset av den inrikespolitiska opinionen titta på hur det svenska EU-ordförandeskapets prioriteringar har framhållits av regeringen. En kvalitativ och kvantitativ innehållsanalys ska med hjälp av ett teoretiskt ramverk om *Issue competition* och *Issue ownership* bidra till perspektiv på frågor som drivs inom EU-ordförandeskapet och hur EU-frågor diskuteras i svensk debatt på partiledarnivå.

1.3) Frågeställning

Hur framhålls det svenska EU-ordförandeskapets prioriterade områden av regeringen i riksdagens EU-debatt, och kan det förklaras med hjälp av *issue competition* samt *issue ownership*?

1.4) Bakgrund

Planeringen av ordförandeskapet inleddes redan 2020 av den socialdemokratiska regeringen och efter maktskiftet 2022 skedde en överlämning av processen till Tidöregeringen (Regeringen, 2023b). Statsminister Ulf Kristersson och EU-minister Jessika Roswall har varit högst ansvariga där ordförandeskapsfrågor diskuterades varje vecka i allmän beredning. Enligt regeringens egen skrivelse, där ordförandeskapet redogörs i efterhand, beskrivs en regelbunden kontakt med ministerkollegor i EU:s medlemsländer genom resor och möten

samt hur den svenska EU-representationen i Bryssel också spelade en viktig roll i förberedelserna.

De prioriterade politiska frågorna för ordförandeskapet togs fram i ett nära samarbete med riksdagen, där dialog kring prioriteringarna såväl som övriga programmet fördes av regeringen både innan och efter regeringsskiftet (ibid). Under de regelbundet använda ledorden ett “grönare, friare och säkrare” EU sammanfattas ordförandeskapets fokusområden. Klimatomställning, konkurrenskraft och säkerhet från militära hot såväl som från organiserad brottslighet stod på agendan (Swedish presidency, 2023).

Svenska väljarnas inställning till EU

Europaparlamentets opinionsundersökning, Eurobarometer från hösten 2023, visar att 77% av svenskarna anser EU-medlemskapet som något bra (Europarl, 2023). Även Sieps, svenska institutet för europapolitiska studier, mäter i sina undersökningar ett högt stöd för EU. I en mätning från 2020 visar ett fortsatt dalande motstånd mot medlemskapet sedan 1990-talet (Weissenbilder och Andersson, 2020).

Samtidigt finns en fortsatt skepticism mot en ökad finanspolitisk EU-integrering och ett valutasamarbete, samt ett utökat samarbete i utrikespolitiska frågor (ibid). EU-beslutens påverkan på Sverige beskrivs också som något som EU och andra samhällsaktörer måste bli bättre på att kommunicera, då grupperna i mätningen saknade kunskap om detta och hade svårt att avgöra om EU:s påverkan inom olika sakområden är positiv eller negativ.

Valdeltagandet i Europaparlamentsvalet i Sverige är lägre än i riksdagsvalet. 2019 var valdeltagandet 55%, i jämförelse med riksdagsvalet 2022 där 84,2 % av alla röstberättigade röstade (SCB, 2020).

Tidöavtalet och regeringens inrikespolitiska prioriteringar

Den 14 oktober 2022 offentliggjordes den nya borgerliga regeringens samarbetsöverenskommelse, känt som Tidöavtalet. På 62 sidor redogör Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna, med stöd av Sverigedemokraterna, politiska samarbetsområden (Liberalerna, 2022). Hälso- och sjukvården, klimat och energi, kriminalitet, migration och integration, skolan, tillväxt och hushållsekonomi. Ulf Kristersson

innehar som bekant statsministerposten medan Ebba Busch (KD) är energi- och näringsminister och Johan Pehrson (L) är arbetsmarknadsminister (Regeringen, 2022). Uppmärksammade förslag rör exempelvis lag och ordning med skärpta straff, och en utbyggnad av kärnkraften i Sverige (Omni, 2022).

Opinionsundersökningar ger en bredare uppfattning om inrikespolitiken och vilka frågor som är regeringens starkaste. En undersökning gjord av Demoskop under sommaren 2022 tittade på sakfrågeägarskap och viktiga samhällsfrågor hos väljarna. Lag och ordning pekades ut som den viktigaste samhällsfrågan under valrörelsen och har legat i topp både innan och efter i mätningar. Viktigast är frågan för M, KD, L och SD-sympatisörer, som också håller ekonomi och försvarsfrågan högt (Demoskop, 2022). När det kommer till frågor där partierna är så kallade sakfrågeägare äger Moderaterna frågor om företagande, jobb och Sveriges ekonomi. Invandring, integration samt lag och ordning äger SD, medan KD äger äldreomsorgen (Ibid).

I en undersökning från Göteborgs universitet som studerat viktiga samhällsfrågor under fyra decennier har Moderaterna traditionellt varit profilerade i frågor om ekonomi, lag och ordning, företagande och EU (Göteborgs universitet, 2021). Liberalerna har istället haft högst förtroende när det kommer till invandring och utbildningsfrågor. När det kommer till KD har partiet under decennier varit profilerade inom äldreomsorgen (ibid). Viktigt att nämna är dock att studien har gjorts på åren 1979 - 2018, vilket innebär att de senaste åren inte är inräknade, och därmed inte heller Sverigedemokraternas ökade popularitet och förtroende i vissa sakfrågor. Även om flera undersökningar kan landa i olika högt förtroende i olika sakfrågor och att detta kan ändras från månad till månad, visar ändå undersökningen ett mönster och hur förtroendekapital i sakfrågor byggs upp över tid.

Ordförandeskapet – en revansch efter låga förtroendesiffror?

I en artikel från tidningen Dagens Industri lyfts likheter med Sveriges ordförandeskap 2009 upp – en krisande världsekonomi vid 2008 års finanskris och 2023 lågkonjunktur och inflation som följd av Rysslands invasion av Ukraina (Wallnor, 2022). Borgerliga regeringar som under båda ordförandeskapen med Moderaterna i spetsen ska representera Sverige och ro i land överenskommelser i rådet. I samma artikel, som publicerades innan ordförandeskapet gick av stapeln, frågade sig skribenten om ordförandeskapet kan innebära en revansch för regeringen, exempelvis i klimatfrågan som regeringen har lågt förtroende i. Kritik från gröna intresseorganisationer såväl som allmänheten har syns i debatten, och klimatpolitiken

beskrivs som “*slashed*”, slaktad, i The Guardian (Bryant, 2023). Finansminister Elisabeth Svantessons uttalande om klimatmålen har också uppmärksammats i andra tidningar internationellt, exempelvis i Bloomberg som skriver om klimatmål som Sverige ser ut att missa trots att landet var banbrytande med att införa dem (Rolander och Paulsson, 2023).

Även regeringskoalitionen var omskriven av internationell media och hårt kritiserat av oppositionen. En BBC-artikel förklarar det exceptionella i att ett före detta nynazistisk rörelse som Sverigedemokraterna har blivit “Kingmakers” i svensk politik (Sands, 2022). Det första året i regeringsställning har varit kantad av lågt förtroende till både Kristersson och hans regering. Förtroenderaset efter ett maktskifte är det största som uppmätts efter ett valår, och opinionen har gått ner för regeringspartierna i alla månadsvisa förtroendemätningar sedan juni 2023 (Kantar public, 2023) Sverigedemokraterna är det enda undantaget.

1.4.1) Tidigare forskning

En del forskning har gjorts på samma områden som denna undersökning. När det kommer till att analysera regeringens frågor eller beteende i olika debatter kan man tänka sig att många studier har gjorts. När det istället handlar om issue ownership och issue competition har man mest talat om det som teoretiska antaganden (Artmann et al., 2022) men många forskare har på senare tid försökt göra mer verklighetsförankrade generaliseringar, i form av analyser av politik. Analys av en specifik debatt i syfte att undersöka issue competition har, vad vi har kunnat hitta, inte utförts. Dock finns liknande undersökningar.

Henrik Bech Seeberg har, bland andra, gjort en undersökning av Danmarks politiska partiers strategier i samband med valtider. Undersökningen ämnar utreda hur övervägandena mellan att framhålla partiets egna, prioriterade frågor och således undvika oppositionens huvudfrågor, och att engagera sig i oppositionens frågor i ett försök att vinna folkets röster. För att undersöka detta har Bech Seeberg använt sig av 19,350 stycken pressutskick från Danmarks partier. Studien har tittat på perioden 2004-2019. Resultatet av denna visar att partier drar sig från att blanda sig i frågor som oppositionen prioriterar mest och har högt stöd i.

“Similarly, the findings might have important implications for representation since they suggest that parties focus more on swing voters at elections and more on its core voters between elections.” (Bech Seeberg, 2020:291)

Undersökningen liknar på många sätt denna i sin frågeställning, men skiljer sig rent metod- och materialmässigt.

Ytterligare en undersökning av liknande fenomen publicerades 2022 (Artmann et al.). Där ville man undersöka huruvida problem inom olika områden påverkar hur partier tar sig an frågor som de i vanliga fall inte profilerar sig så starkt i. Studien var ganska omfattande och innehöll data från sex olika nationer, som ackumulerat under de senaste 30 åren. Slutsatsen av denna undersökning var att partier tenderar att tala mer om samma frågor, om omfattande problem uppstår inom ramen för dem.

1.5) Avgränsning

För att avgränsa undersökningen kommer den moderata statsministern Ulf Kristerssons debattinlägg i EU-debatten i riksdagen 15 november 2023 att analyseras, samt de övriga två partiledarna i regeringsställning – Energi- och näringsminister Ebba Busch (KD) och arbetsmarknadsminister Johan Pehrson (L). Sverigedemokraternas företrädare Martin Kinnunens inlägg i debatten kommer inte att tas i beaktande, då partiet bara är regeringsunderlag utan ministerposter och där utrikespolitiken inte samkörs med Sverigedemokraterna. Eftersom endast regeringspartiernas inlägg analyseras kommer inte heller oppositionens inlägg i riksdagsdebatten att undersökas och redogöras.

En ytterligare avgränsning gäller EU-ordförandeskapets prioriteringar. Tre huvudprioriteringar kan särskiljas för ordförandeskapet – ett Europa som är *grönare, säkrare* och *friare*. Vi har valt att utesluta den prioritering som stundtals benämns som en fjärde prioritering, nämligen “*Demokratiska värden och rättsstatsprincipen – vår grundval*”. Detta för att den beskrivs som genomsyrande för alla rådsordförandeskap och därför inte framhålls i lika stor utsträckning som de andra tre värdeorden ovan.

1) Teoretiskt och analytiskt ramverk

2.1) Issue competition och Issue ownership

Issue ownership och *issue competition* är två ytterst sammankopplade fenomen som många forskare undersökt under de senaste 60 åren. Fenomenen har varit centrala inom statsvetenskaplig forskning och teorierna kan användas för att förklara varför politiska aktörer och partier framhåller de politiska frågor som de gör.

Issue competition är en teori där man menar att partier, strategiskt, driver vissa frågor i syfte att vinna förtroende hos väljarna. Lipset (1967, 2002) menar, bland andra, att politiska aktörer agerar, i hög grad, med syfte att få eller bibehålla sin plats vid makten och statusen som medföljer. Det kan handla om att stora partier trycker på de områden de själva har mycket förtroende i. På samma sätt kan mindre partier göra, men de kan också exempelvis trycka på en ny fråga i syfte att splittra de stora massorna. (De Vries et al., 2021)

“Hence, the purpose of campaign messages is not to engage the opposition in debate or dialogue, but to increase the salience of issues over which the party is perceived to be credible.” (De Vries et al., 2021;160)

I samband med idén om issue competition talar man ofta om att politiska partier profilerar sig och framhåller vissa frågor mer, de frågor de “äger”, än andra. Ägandeskapet av specifika frågor kan förklaras genom att specifika partier har specifika frågor de har mest förtroende i, ofta baserade på deras ideologiska grunder. Teorin som diskuterar detta kallar fenomenet för *issue ownership*, vars benämning och grundläggande idé myntades av Petrocik år 1996.

“Defined broadly, issue ownership refers to the link between specific parties and issues in the minds of voters.” (Walgrave et al., 2015;778)

Man talar om att partier i många fall har en- eller ett fåtal frågor som är extra viktiga för partiet och som utgör största delen av deras partipolitik, men ofta inte prioriteras lika mycket bland andra politiska aktörer (De Vries et al., 2021). I boken exemplifieras detta bland annat genom att förklara att det parti som har mest stöd i ekonomiska frågor, kanske inte väljer att profilera sig i kulturfrågor, då det riskerar att avskräcka väljare. Istället prioriteras de politiska

frågor där partiet har högt förtroende i. Detta för att influera vilka frågor väljarna ska prioritera vid val. (De Vries et al., 2021)

Flera studier bekräftar teorin, exempelvis har undersökningar gjorts på val i Belgien, Storbritannien och USA under 2000-talet. Samtidigt betonar forskning på området att partipolitik inte sker i ett vakuum, utan att samhällsutveckling också inverkar på vilka frågor som lyfts av partierna. Kommenteras och diskuteras inte aktuella politiska utmaningar riskerar partier att uppfattas tondöva eller irrelevanta. Teorin är med andra ord inte heltäckande för att motivera partiers prioriteringar i alla fall, utan politisk agenda vidgas av omvärldsläge. En undersökning på ämnet, genomförd av Artmann Kristensen et al. (2022;2869), visar att partiet som äger en viss fråga talar mer om det än partier som inte gör det. Men, resultatet visar även att “(...) negative problem developments incentivize parties to talk more about the same issues rather than sticking to favored issues.(2022;2869)” Med detta menar man att mer kritiska problem gör att även partier utan “ägandeskap” av frågan ger den mer uppmärksamhet än mindre omfattande problem.

Alltså är det större chans att partier pushar frågor av kritiskt devolverande karaktär. Men en studie som utfördes i Danmark år 2020 av H. Bech Seeberg visar vidare att standard-taktiken är att undvika andra partiers huvudsakliga frågor. Detta förutsatt att de inte är satta under stor press. En kort tid innan val är det, exempelvis i Danmark, vanligare att partier profilerar sig mer i oppositionspartiernas frågor, än annars (Bech Seeberg, 2020).

Det finns olika uppfattningar av hur mycket frihet politiska aktörer faktiskt har när de kommer till att välja vad och hur de ska profilera sig i specifika frågor. Bara inom studierna om issue competition och issue ownership är inte alla överens om huruvida partier är fria att bestämma vilka frågor de ska profilera sig i mest, att de kan förändra sin politik drastiskt eller bara bortprioritera vissa frågor. Tre huvudsakliga synvinklar tas upp i Budgets artikel (2015).

- 1) Partier kan fritt välja vilka frågor de ska pusha
- 2) Partier kan välja vilka frågor som ska pushas, till en viss grad, men är fortsatt bundna till sina fundamentala frågor.
- 3) Partier är, genom sin ideologiska grund, bundna till specifika frågor de ska pusha.

Teorin är relevant för uppsatsens frågeställning eftersom ämnet som undersöks är vilken politik Kristersson, Busch och Pehrson väljer att framhålla utifrån de prioriterade områdena som styrts ordförandeskapet under våren. Teori och partipolitikens mönster ger bra verktyg för att förstå EU-debatten i riksdagen och strategiska avväganden bakom.

3) Metod och material

3.1) Metod

Metoden för denna undersökning utgör en kombination av kvantitativ- och kvalitativ innehållsanalys. Vi vill titta på frekvensen av ord som kan kopplas till det svenska EU-ordförandeskapets tre huvudsakliga prioriteringsområden och se om något av dem får mer utrymme än något annat, och sedan utifrån det resonera kring vad det kan bero på. Den kvantitativa innehållsanalysen är här ett mycket hjälpsamt verktyg då just frekvens och utrymme är det man huvudsakligen använder denna form av analys för (Esaiasson et al., 2017). Men, en kvantitativ analysmetod kan här komma att begränsa vad en kan säga om argumentationen. Utöver frekvensen och utrymmet respektive argument tar, vill vi se vilka frågor partiledarna tar upp och huruvida de tenderar att leda diskussionerna till specifika prioriteringar. Med dessa anledningar i åtanke används även en mer kvalitativ analysmetod i denna undersökning, som Esaiasson et al. (2017) hade kallat för en "systematiserande undersökning". De "(...) syftar till att bringa reda i texter och lyfta fram mening tematiskt och systematiskt."

Paralleller till partiernas starkaste frågor kommer dras för att lättare kunna visa på eventuella samband mellan partiledarnas uttalanden och deras starkaste inrikespolitik. Alltså förekommer även inslag av komparativ metod i undersökningen.

Vidare har relevanta uttalanden i anförandena kodats in i en av prioriteringarna. Detta för att kunna avgöra vilka prioriteringar som nämns, hur ofta och hur mycket. Avväganden gällande vad som bör tillhöra vilken prioritering har gjorts utifrån den kontext de nämnts i. Med detta sagt har medvetna beslut tagits i de fall där frågans tillhörighet kan vara något flytande. Exempelvis kärnkraft kan ha med samtliga prioriteringar att göra, men nämns främst i en

klimatpolitisk kontext och tillhör därför den prioriteringen. Även frågan om euron kan kopplas till säkerhet, men på grund av valuta-politikens starka koppling till ekonomi har denna kodats som en fråga om konkurrens. Detta tillvägagångssätt kan utgöra en begränsning på så sätt att personliga tyckanden kan påverka, dock är detta utom undersökningens intention.

3.1.1) Säkerhet

En viktig prioritering som togs upp inför ordförandeskapet var säkerheten i Europa. Både den officiella hemsidan för ordförandeskapet (Swedish Presidency, 2022) och statsministern, Ulf Kristersson (14/12-22) , har beskrivit prioriteringarna. Kommande beskrivningar av prioriteringarna är baserade på dessa officiella källor. Med säkerhet syftade man dels i huvudsak på arbetet för att stötta Ukraina efter Rysslands invasion.

“Sveriges ordförandeskap kommer att prioritera såväl fortsatt ekonomiskt och militärt stöd till Ukraina som stöd för Ukrainas väg mot EU.” (Swedish Presidency, 2022)

Vidare talar statsministern om vikten av ett nära samarbete inom EU för att påvisa unionens kraft i den globala politiken.

“Vårt främsta uppdrag som ordförandeland blir alltså att bidra till att trygga Europas säkerhet. Genom att systematiskt stå upp för Ukraina, men också genom att i en alltmer osäker värld understryka EU:s geopolitiska betydelse.” (Kristersson, 14/12-22)

En del av stärkandet av säkerheten handlar om gränsöverskridande brottsbekämpning för att reducera den organiserade brottsligheten och gängkriminaliteten.

Följande områden har kodats som en del av kategorin säkerhet:

- Konflikten mellan Israel och Hamas
- Kriget mellan Ryssland och Ukraina

- Gängkriminalitet, inom Sverige samt inom EU
- Generell brottslighet och brottsbekämpning
- Nato
- Gränsbevakning
- Bekämpning av antisemitism
- EU-medlemskap till Ukraina

3.1.2) Konkurrenskraft

EU:s konkurrenskraft i världen var en viktig fråga som man ville prioritera vid ordförandeskapet. Både i Kristerssons tal (14/12-22) och på ordförandeskapets officiella informationssida (Swedish Presidency, 2022) är det inom denna fråga mycket fokus på den ekonomiska konkurrenskraften. Man vill underlätta den ekonomiska tillväxten genom att bland annat underlätta för unionens näringsidkare. “EU måste fortsätta att erbjuda de bästa möjliga förutsättningarna för en sund och öppen ekonomi som bygger på fri konkurrens, privata investeringar och framgångsrik digitalisering. (Kristersson, 14/12-22)”

Följande områden har kodats som en del av kategorin konkurrens:

- Svensk internationalisering i konkurrens syfte
- Stärkandet av inhemsk ekonomi
- Forskning och utveckling
- Lagförändringar i syfte att gynna EUs näringsliv
- Frihandelsavtal
- Anslutan till euron
- Kommunikationsanslutningars vikt för näringsidkare
- Ökat förtroende till svenska bönder, i konkurrens syfte

3.1.3) Grön omställning och energipolitik

Klimatfrågan och den gröna omställningen tas upp som en viktig punkt på agendan inför det svenska ordförandeskapet. Regeringen vill fortsätta arbeta för att stävja höga energi- och bränslepriser “(...) och samtidigt behandla långsiktiga reformer av energimarknaden. (Swedish Presidency, 2022)” Vidare talar man om Sveriges roll, som drivande nation, i arbetet för ett mer ambitiöst, gemensamt, klimatmål. Kristersson talar om hur viktigt det är att driva igenom “Fit for 55”, det mer ambitiösa klimatmålet där EUs medlemsländer ska arbeta för att minska utsläppen med 55% till år 2030. Omställningen från fossila bränslen och elektrifieringen av EU är av största vikt. “ Dessutom har Rysslands invasion av Ukraina gjort utfasning av fossila bränslen ännu mer angelägen. Att bli av med det fossila började på 70-talet som en prisfråga. Det blev på 80- och 90-talen även en miljö- och klimatfråga. Och nu har det dessutom blivit en säkerhetspolitisk fråga. (Kristersson, 14/12-22)” Förhandlingar gällande fossilfri energi kommer att fortsätta och man ser positivt på länder i EU som väljer att utvidga kärnkraften.

Följande områden har kodats som en del av kategorin grön omställning och energiomställning:

- Fit for 55
- Klimatrelaterade innovationer
- Skogsbruk
- Biologisk mångfald
- Kärnkraft
- Elektrifiering
- Biobränslen
- Elmarknad som stödjer grön omställning
- Fossilfri utvinning av el
- Fossilfria bränslen

3.1.4) Tillvägagångssätt

För att kvantifiera antalet gånger statsministern och de övriga regeringsföreträdarna framhöll ordförandeskapets prioriteringar användes en tabell för kodningarna. Detta för att få en överblick och lätt räkna antalet gånger en viss prioritering nämndes i deras anföranden. För att exemplifiera tillvägagångssättet visas här tabellen för Kristerssons inledande anförande. Under respektive prioritering har vilka ämnen som statsministern pratar om skrivits upp, för att specificera hur prioriteringen beskrivs och framhålls, och för att lättare kunna resonera kring kopplingar till inrikespolitiska frågor för partierna.

Inledande anförande Kristersson		
Klimat 5	Säkerhet 6	Konkurrens 6
Fit for 55	Israel palestina	Innovationer
Innovationer	Ukraina	Svensk internationalisering
Skogsbruk	Gängkrim EU	Stärka ekonomi
Biologisk mångfald	Gängkrim SV	Forskning + utveckling
Kärnkraft	Nato	Företagsamhet + regler
	Gränsbevakning	Frihandelsavtal

Utöver tabellen som verktyg för att klargöra kodningarna har även transkriberingar av debattinläggen använts. Detta för att få en överblick över hur stor andel respektive prioriteringar faktiskt tar upp av anförandena. För att förtydliga att en hög frekvens av ord och ämnen kodade som en särskild prioritering inte nödvändigtvis behöver betyda att stor del av inläggen tillägnas prioriteringen. Transkriberingarna har därför färgkodats – säkerhetsprioriteringen i rött, klimat i grönt och konkurrenskraft i blått. Exempel från

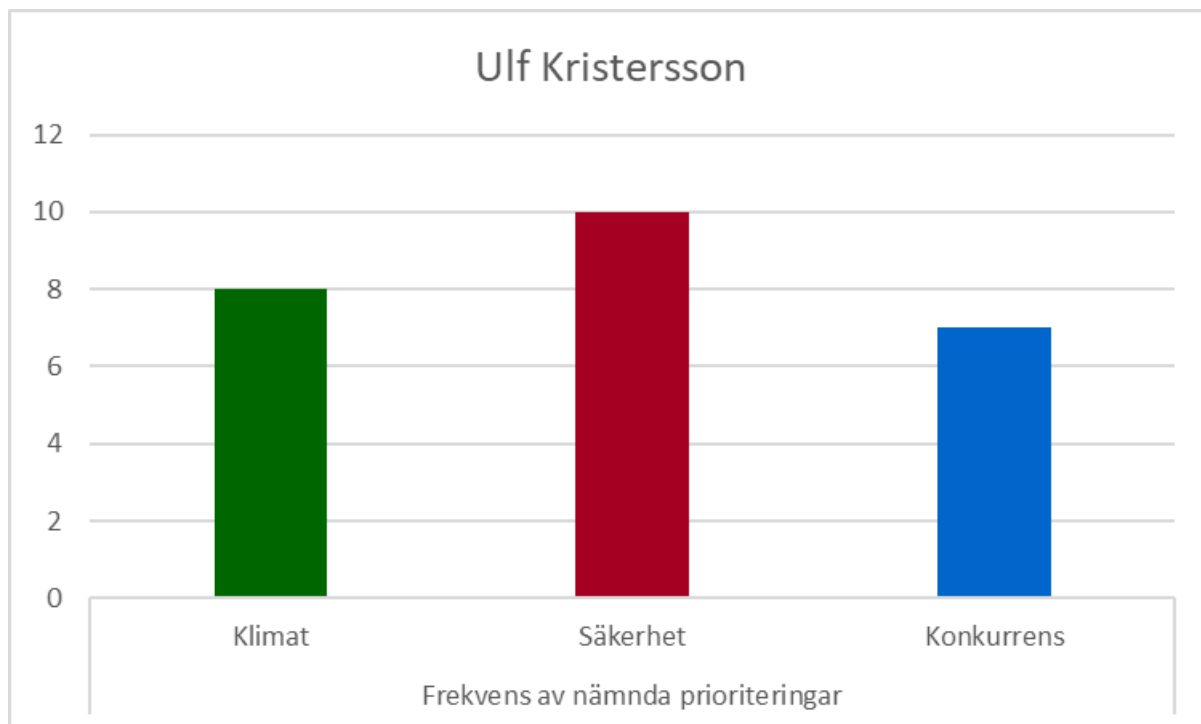
transkriberingarna finns som bilaga till uppsatsen och exemplifieras även i undersökningen. De är främst tänkta för att ge en översiktlig uppfattning om respektive prioriterings omfattning och därmed underlätta för läsarens förståelse av resultat samt analys.

3.2) Material

Denna uppsats bygger på uttalanden gjorda av regeringsföreträdarna i riksdagens senaste EU-debatt, den 15 november 2023. Precis som övriga riksdagsdebatter finns den sparade på riksdagens hemsida under deras webb-TV. Dels innefattas deras anföranden som inledde debatten, men också övriga repliker och inlägg. Detta för att få en så bra och övergripande bild av de olika prioriteringar regeringen hade inför ordförandeskapet i EU som möjligt. Transkriberingar av inläggen kompletterar också undersökningen. Utifrån det materialet är strävan att få en rättvis bild av vilket utrymme de olika frågorna får. Valet av detta material baserar sig på en vilja att undersöka hur prioriteringarna för ordförandeskapet speglas i svensk politik. Med detta som grund är debatten relevant då den innehåller en stor mängd uttalanden som möjliggör analys av dels argumentation, men även innehållet i allmänhet. Att uttalandena är nära i tid är ytterligare en fördel som gör materialet relevant att undersöka idag. Vidare räcker detta material då vi inte ämnar att generalisera utanför ramarna för debatten. Syftet är som tidigare redogjort för, att hitta eventuella förklaringar till varför de olika prioriteringarna framhålls på det sättet som det gör. Dock vill vi poängtera att en mer generaliserbar undersökning hade varit intressant att genomföra, men med resurserna vi har till hand är detta inte möjligt.

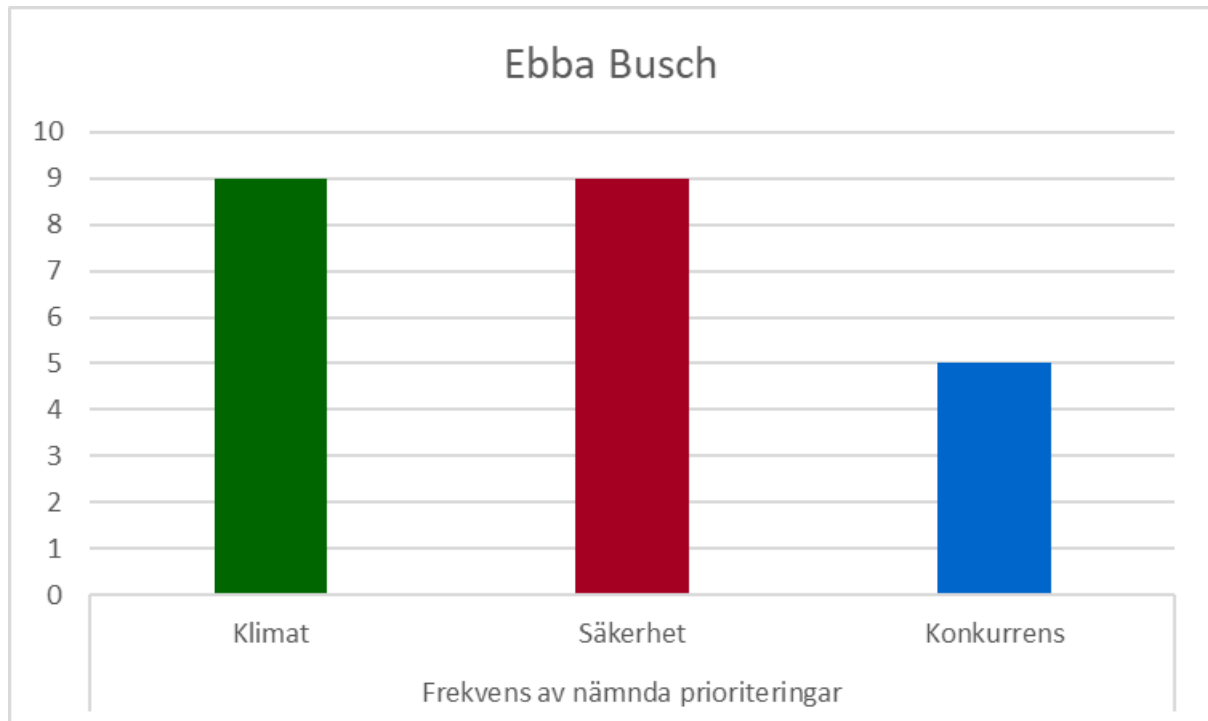
(4) Resultat

4.1) Ulf Kristersson

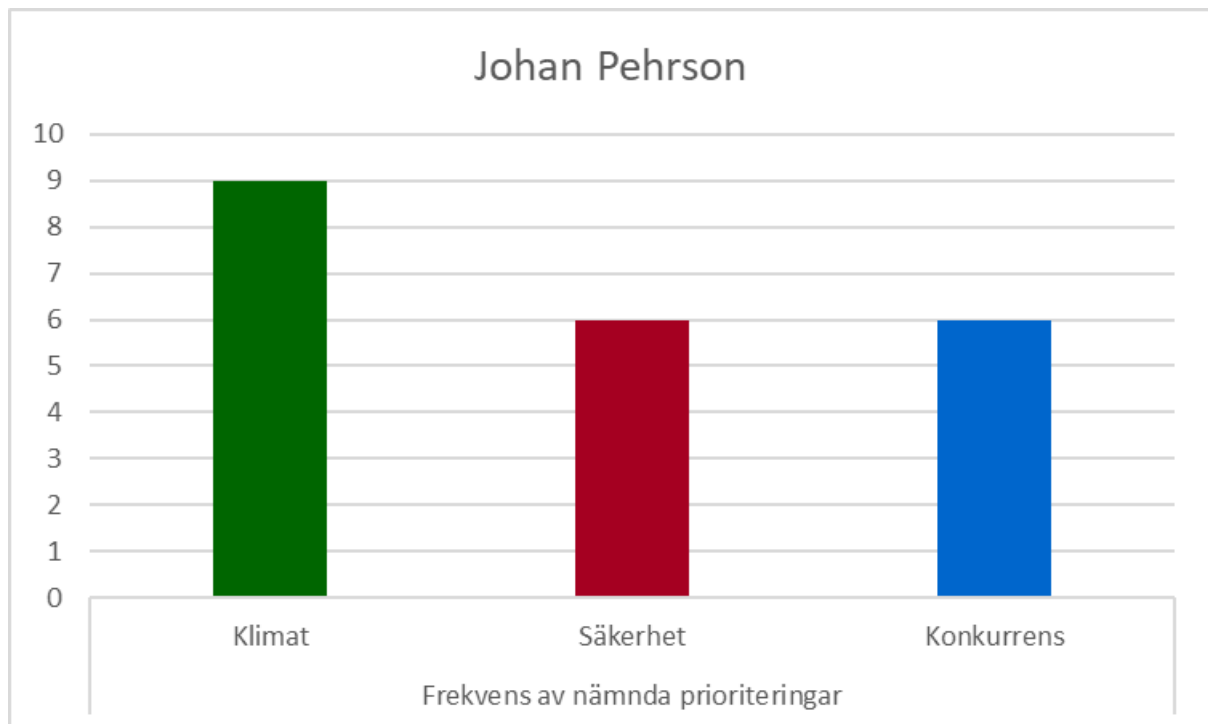
Räknas alla gångerna de olika prioriteringarna nämns visar stapeldiagrammet hur säkerhet är den prioritering som Ulf Kristersson framhåller mest. Även om samtliga prioriteringar också nämns så lägger Kristersson mest tid på att prata om säkerheten, och då mer specifikt invasionen av Ukraina och internationell gängkriminalitet i EU som ska stävjas med ökat EU-samarbete. Mest av allt framhålls Israel-Palestina-konflikten och den växande antisemitismen i Sverige i samband med våldsupptrappningen. Även om klimat-prioriteringen och EU:s konkurrenskraft nämns nästan lika många gånger, åtta respektive sju gånger, visar transkriberingar av anförandena där varje prioritering markeras i varsin färg, att klimatfrågan debatteras i mycket större utsträckning av statsministern. Konkurrenskraften och att bygga ett ekonomiskt friare Europa nämns egentligen bara i inledningsanförandet. När det kommer till klimatfrågan nämns EU:s klimatpaket Fit for 55, svenskt skogsbruk som måste värnas samt kärnkraft och elektrifiering.

4.2) Ebba Busch

Busch talar, som visas ovan, mycket om klimat och säkerhet. Dessa prioriteringar nämns i separata sammanhang totalt nio gånger vardera, detta medan konkurrensen endast nämns fem gånger. Frågorna som är mest förekommande inom dessa ämnen är konflikten mellan Hamas och Israel och den ökade antisemitismen i Sverige, som man ser som följd av detta. Den största delen av denna prioritering riktas mot Vänsterpartiets Nooshi Dadgostar, där Busch ifrågasätter partiets ställningstagande i frågan. När det kommer till klimatet utgör frågan om kärnkraft en stor del av Buschs repliker. Hon poängterar många gånger hur viktig utvecklingen av den kommer att vara för både Sverige och EU. Generellt sett stämmer diagrammet ovan överens med utrymmet respektive prioritering tar av partiledarens anföranden, men klimatet är ändå den frågan som talas mest om. Delarna som kodats som konkurrens handlar i huvudsak om svenska företag, bönder och lantbrukare.

4.3) Johan Pehrson

Ovan ser vi frekvensen i vilken partiledaren har nämnt de tre prioriteringarna. Här ser man att han nämner klimatet nio gånger och säkerhet samt konkurrens sex gånger vardera. Johan Pehrson talar alltså, precis som övriga partiledare, om samtliga prioriteringar. En fråga inom detta område som framkommer starkare än andra är huruvida Sverige bör ansluta sig till euron, där Pehrson bestämt menar att Sverige bör göra det. Vidare tas arbetet mot den växande antisemitismen upp mycket. När man tittar på den klimatpolitiska delen ser man i huvudsak resonemang om hur energibehoven ska täckas genom ökat samarbete med EU-länder, bland annat i form av en förstärkning av energihandeln. Vidare talar han mycket om tågförbindelser och rörelsefrihetens betydelse för Europa. I övrigt kan man se skillnad mellan Pehrson i förhållande till Busch och Kristersson i hur mycket inrikespolitik som får ta plats i anförandena.

Nedan visas ett exempel på Pehrssons starka koppling till frågan om euron. Ingen av de andra partiledarna har i sina repliker nämnt frågan om euron och talar om brottslighet samt krigsföring och antisemitism som frågor om säkerhet. Trots att konkurrens nämns färre gånger än klimatet tar prioriteringen upp mycket plats. Med detta i åtanke kan diagrammet ovan vara något missvisande. Prioriteringen om klimat och euro-frågan tar ungefär lika

mycket utrymme. Säkerhets-prioriteringen tar upp mindre plats. Nedan visas ett exempel på detta.

Anf. 40 Johan Pehrson (L)

“Herr talman! Vi behöver ett tryggare, säkrare och billigare Sverige, sa Magdalena Andersson i sin inledning. Det var inte så många år sedan som Magdalena Andersson kraftigt argumenterade för att Sverige ska sitta vid det stora bordet när Europas framtid avgörs, att vi ska delta fullt ut i det så viktiga valutasamarbetet. Vi vet att kronan i dag är alltför instabil, och det leder till osäkerhet för investeringar och att det vi importerar blir dyrare. Vi importerar därmed inflation. Men det är också en säkerhetsfråga att Sverige är med i valutasamarbetet fullt ut.” (2023)

4.4) Övriga observationer

I övrigt visar färgkodningarna av de transkriberade debattinläggen luckor med text som inte går att räkna som varken säkerhet, klimat eller konkurrenskraft. Exempelvis för både Kristersson och Pehrson flera resonemang om EU:s betydelse och vägen framåt för Europa-samarbetet. Detta medan Busch väljer att framhålla visionen om “*ett EU som är lagom*” istället. Ett ytterligare återkommande tema är EU-skepsis i de respektive politiska blocken. Regeringsföreträdarna försvarar Sverigedemokraterna och dementerar påståenden om att partiet skulle verka för ett EU-utträde, och väljer istället att framhålla Vänsterpartiets inställning till unionen.

Migrationen tas också upp av de alla tre regeringsföreträdarna, ofta i samband med att de framhåller den nya migrationspakten i EU som slöts under ordförandeskapet. Slutligen är det värt att poängtera att delar av säkerhetsdebatten kring Israel-Hamas hade ett fokus på antisemitism i Sverige, och mer specifikt inom partierna. Från Moderaterna och Kristdemokraternas sida pekades Socialdemokraterna och vänsterpartiet ut som partier som måste göra upp med “terror-romantiken” i sitt parti.

(5) Analys

5.1) Ulf Kristersson

När det kommer till Ulf Kristerssons framhållande av säkerhetsprioriteringen är Israel-Palestina-konflikten central. Som en aktuell händelse som tagit plats i nyhetsflödet och där EU dessutom är en viktig aktör är fokuset på den politiska frågan förståelig. Någon koppling till issue-ownership är svår att göra, eftersom konflikten också är så polariserande. Att konflikten får så mycket plats kan alltså resoneras ha att göra med konfliktens utsträckning och aktualitet, snarare än att Moderaterna skulle vara profilerade i frågan. Moderaterna innehar också posterna regeringschef och utrikesminister i regeringen, vilket också kan inverka på frågans utrymme i debatten, som ytterst ansvariga för Sverige som aktör i utrikesfrågor.

Skulle den moderata partiledaren istället välja att trycka på EU:s internationella arbete mot gängkriminaliteten och övrig organiserad brottslighet i större utsträckning, skulle paralleller till den inhemska politiken och partiets politiska strategi lättare kunna dras. Detta eftersom brottsbekämpandet är ett av de politiska huvudområdena i Tidöavtalet och en fråga som de borgerliga partierna är profilerade inom, vilket redogjorts i bakgrunden.

Tittar man istället på klimatfrågan som debatteras, är inrikespolitiska poängar lättare att se. När klimatet tas upp talar Kristersson som tidigare nämnt om kärnkraften. I ett debattinlägg mot Per Bolund säger statsministern:

“[...]Det börjar och startar där. Har man ingen energipolitik har man ingen klimatpolitik. Kan man inte ha stabil el till de industrier som ska elektrifiera har man ingen klimatpolitik. Dessbättre växer nu den gemensamma europeiska insikten om detta.

“[...] Nu ska EU bli helt fossilfritt. Då krävs stabil energi. Kärnkraftsalliansen är en bra början på detta, men eftersom Miljöpartiet vägrar att ens prata om stabil ren el har Miljöpartiet ingen långsiktig klimatpolitik.”

Precis som på hemmaplan framhävs kärnkraften som central i klimatomställningen. En prioritering som regeringen och moderaterna profilerat sig med. Inte nog med att energipolitiken tas upp och nämns i en EU-politisk kontext, en tydlig distinktion mellan Moderaternas och Miljöpartiets ståndpunkt görs. Därmed letar sig inrikespolitiken in i EU-riksdagsdebatten och knyter an till den svenska klimat- och energiagendan. Konfliktlinjen förtydligas och betonas från den moderate partiledaren. Samma parallell till teorin issue ownership i klimatfrågan syns under Ebba Buschs anföranden, vilket beskrivs vidare under avsnitt 5.2 nedan.

Att konkurrenskraften inte tar upp mer plats i statsministerns anföranden är anmärkningsvärt utifrån issue competition, eftersom moderaterna är profilerade inom frågan vilket redogjorts i bakgrunden. Att frågan både är en prioritering för ordförandeskapet och en fråga där partiet har högt förtroende skulle möjliggöra för statsministern att prata om ekonomin i större utsträckning.

5.2) Ebba Busch

I Buschs anföranden sticker ett par frågor ut lite extra. Hon talar som tidigare redogjort mycket om både klimatet och om säkerheten. I dessa frågor kan man se att vissa saker tar mer plats än andra. Kärnkraften är en sådan sak, som utgör majoriteten av partiledarens klimatpolitiska delar av anförandena. Detta kan påverkas av hennes roll som energiminister, då hon med detta i åtanke, kan förväntas vara mer insatt i ämnet än övriga partiledare som medverkade i debatten.

Men, man kan också dra paralleller mellan issue ownership och den plats frågan fått i anförandena. Utvecklingen av kärnkraft är något som Kristdemokraterna står bakom och själva driver, vilket syns både i Tidöavtalet (2022) och debatten. Trots att klimatpolitik inte är en del av deras viktigaste frågor kan man tänka sig att kärnkraften är en fråga man prioriterar högt bland miljöfrågorna.

“ I förra valet till Europaparlamentet gjorde Kristdemokraterna kärnkraften till en viktig valfråga. “ (Busch, 2023; Anf. 75)

Om man utgår från teorins antaganden, att partier försöker vinna stöd och röster genom att profilera sig starkt inom vissa områden (Lipset, 1967, 2001), kan man alltså påstå att det är vad Busch gör.

Fossilfri energiproduktion har traditionellt sett inte ägts av Kristdemokraterna då mycket av politiken handlat om klimat-förbättring och planer på utveckling av bland annat vind- och solenergi. Med el-krisen som råder kan man tänka sig att Kristdemokraterna ser en öppning att profilera sig ytterligare i frågan, men inom ramarna för sina grundfrågor. Deras klimatpolitik kommer, med detta resonemang, snarare från en vilja att säkra energitillförseln, sänka elkostnader och kunna exportera mer. Man kan dra paralleller mellan detta och uppfattningen inom issue competition (2) att partier till viss del kan välja fritt men fortfarande är bundna till sina grundfrågor, som ett i huvudsak marknadsliberalt parti. Alltså, klimatfrågan som stort "ägs" inte av Kristdemokraterna, men de väljer att profilera sig och driva en fråga som tillhör klimatfrågan. Detta stämmer överens med issue ownership och issue competition, men visar samtidigt samma tendenser som tidigare forskning visar - att problem, likt klimatkrisen eller elkrisen, kan öppna upp för andra partier att ta ställning i frågorna (Artmann et al., 2022). Detta eftersom att de anser sig ha stöd att vinna där.

Ur en annan synvinkel, som även den stämmer överens med teorin om issue competition, kan partiledarens prioritering av kärnkraftsfrågan ses som ett sätt för ett mindre parti, utan betydande stöd i klimatfrågan, att bidra med ytterligare ett perspektiv i frågan och på så sätt bryta upp det klimatpolitiska stödet för andra partier.

"Losers in a political system will seek to mobilize an issue in order to divide the majority with a new alternative conflict that is expected to give them an advantage."
(De Vries et al., 2021;160)

Detta kan vara relevant, trots att Kristdemokraterna är en del av regeringen, eftersom att denna debatt diskuterar EU. Att vinna väljare till EU-valet är därmed ett mål, och inrikespolitisk position spelar inte lika stor roll i valet.

När det kommer till prioriteringen om säkerhet talar Busch, precis som de andra partiledarna, mycket om konflikten mellan Israel och Hamas och kriget i Ukraina. Denna fråga är inte partiet nödvändigtvis profilerad i, men man kan tänka sig att frågornas omfattning och

relevans gör att även Kristdemokraterna talar mycket om det, på samma sätt som nämnts ovan i analysen av Kristerssons anföranden.

Något som är annorlunda inom ramen för denna frågan, mellan Busch och Kristerssons uttalanden, är att den tidigare använde stora delar av anförandena till att ifrågasätta Vänsterpartiets ställningstaganden.

5.3) Johan Pehrson

I Pehrsons anföranden kan man se något som inte syns lika tydligt hos de andra partiledarna, vars uttalanden har analyserats. Mycket av hans anföranden består nämligen av en fråga som inte tagits upp av de andra. Som tidigare redogjort för leder Pehrson ofta in diskussionen på eurofrågan. Eftersom att han är ensam om att ta upp denna fråga och gärna leder tillbaka konversationerna till den, kan man tänka sig att detta har med en form av ägandeskap av frågan att göra. Detta kan förklaras med teorin om issue ownership och issue competition. På liknande sätt som Busch, i egenskap av företrädare för ett litet parti, gör ett ställningstagande som bryter upp majoriteten. Eurofrågan är även en viktig del i Liberalernas politik (Liberalerna, 2022).

Som nämnt i tidigare forskning är det mer vanligt att partier profilerar sig och gör tydliga ställningstagande i frågor som, genom dess höga relevans eller brådskande karaktär, samtliga politiska aktörer förväntas ta på fullt allvar. Tydliga exempel på detta är bland annat konflikten mellan Israel och Hamas, höga levnadskostnader och frågan om förnybara bränslen. Olika partier har naturligtvis olika intressen och uppfattning i frågorna. När det kommer till euro-frågan är Liberalernas partiledare den enda som, aktivt, tar initiativ till att tala om frågan. Det kan med resonemanget ovan, utöver issue competition samt issue ownership, förklaras med att det inte, enligt resten av partierna, är en lika brådskande fråga. Denna uppfattning ger Pehrson en möjlighet att profilera sig i en av sina huvudfrågor och på så sätt vinna likasinnade väljare. Nedan ser vi ett tydligt exempel på hur partiledaren aktivt leder in konversationen på euro-frågan, utan att diskussionen handlat om det tidigare:

“Fru talman! Det där på slutet blev inte så bra. Det visar på de stora skillnader som finns mellan Sverigedemokraterna och Liberalerna. Det var rena brexitargument om att vi måste bygga oss själva och klarar oss bättre själva. Vi klarar oss inte alls bättre själva. Sveriges framtid är intimt förbunden med de övriga EU-ländernas. Vi har en gemensam framtid och måste lösa problemen gemensamt. Det är väl ingen risk att Sverigedemokraterna kommer att delta vid Liberalernas eurokansli och i arbetet för att se till att vi byter valuta till en som är stabil, gynnar investeringar i Sverige, som vi älskar, och ser till att svenska löntagare och medborgare får behålla sina välförtjänta kronor i stället för att de ska sjunka i värde. Eller kan Sverigedemokraterna tänka sig att se till att Sverige får en stabil, stark och trygg valuta?” (Johan Pehrson, 2023; Anf. 59)

Pehrson sticker ut lite från de andra genom att ett av hans partis större frågor och ställningstaganden är att ökat samarbete inom EU är viktigt och att sammanflätningen med är gynnsam för Sverige. Detta syns tydligt i hans anföranden, då han ofta syftar tillbaka till hur viktigt det är att EU-länderna hjälps åt för att lösa problem. Även om debatten ska vara EU-centrerad så skiljer Liberalerna sig från de andra genom att Pehrson inte bara talar om hur man tillsammans ska lösa problem, utan också om hur ett *starkare* band till EU är önskvärt. Eftersom att Liberalerna är det enda parti som poängterar detta så starkt kan man tänka sig att de genom att profilera sig starkt i frågan konkurrerar med resten av partierna.

(6) Diskussion

6.1) Övergripande mönster

Alla de olika prioriteringarna nämns av partierna men tas upp i olika utsträckning. Tydligast visar Ebba Buschs och Johan Pehrsons debattinlägg på en tydligare profilering inom klimat och kärnkraft respektive Euro-samarbete och konkurrens. Frågor som de båda profilerat sig i tidigare i politiken, där kärnkraften också särskiljer sig som ett prioriterat område i regeringens tidö-avtal. När det kommer till Kristersson är issue competition inte lika enkelt att koppla till hans anföranden. Även om även kärnkraften nämns av statsministern så pratar Kristersson mest om säkerhetsprioriteringen under ordförandeskapet, och mer specifikt kriget i Ukraina och i Israel och Palestina.

Att partierna betonar vissa politiska frågor i den utsträckning som de gjorde och att EU-politiken ibland byts ut mot en inrikespolitisk inriktning kan också resoneras ha att göra med regeringens låga opinionssiffror som redogjordes bakgrunden. Det blir än mer viktigare att profilera sig och visa sig kompetenta i ett begränsat antal frågor för att under tidens gång bygga upp ett förtroendekapital i sakfrågorna hos väljarna. Men om issue competition skulle vara styrande och helt avgörande för vad regeringen väljer att framhålla under sina anföranden, borde både lag och ordning inom säkerhetsprioriteringen och konkurrenskraft som prioritering fått mer plats i debatten eftersom regeringen är starka i frågorna och dessutom pekat ut dom som de viktigaste områdena i Tidö-samarbetet.

När det kommer till resonemangen från de olika partiledarna om vägen framåt för EU, som redogjordes under punkt 4.4, är ämnet passande för en EU-debatt och möjligtvis går kopplingar att dra till EU-valet 2024. Att partierna bedömer det som extra viktigt att positionera sig även inom regeringen och tydliggöra sina partiers visioner för EU-projektet. Gällande övriga observationen kring inläggen om EU-skepsis i de olika regeringsunderlagen och kritiken om antisemitism inom Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna kan man resonera om att inrikespolitikens konfliktlinjer lätt målas upp även i EU-debatter. Konfliktlinjerna mellan partierna och blocken är kända inom väljarkåren, och EU-debatten blir, precis som vilken annan partiledardebatt som helst, en möjlighet för partierna att diskutera med- och kritisera varandra. Att regeringsunderlaget med Sverigedemokraterna debatteras stämmer in i den stående kritik som vänstern har framfört sedan regeringsskiftet 2022.

Även om EU har ett starkt stöd i den svenska väljarkåren visar samtidigt mätningar på skepticism kring ökad integrering i vissa frågor, som tidigare nämnt i bakgrunden. Det skulle kunna ses som en anledning till att debatten också kretsar runt aktuella inrikespolitiska frågor. En rädsla inför att verka för entusiastisk, EU-federalistisk eller prata för tekniskt om EU-politiken gör istället det lättare att debattera andra ämnen. Å andra sidan är det inte ett resonemang som passar in på de alla tre partiledarna, eftersom Johan Pehrson ägnar stor del åt att prata om just ett valutasamarbete med unionen.

6.2) Begränsningar

I alla undersökningar finns ett antal begränsningar som påverkat studien som helhet, och så även i den här. Avgränsningar kan i många fall gynna studier men ibland tar de form som begränsningar. Denna undersökning avsåg inte att studera vad de andra partiernas representanter sa i sina anföranden. Detta gjorde att det blev svårt att regeringens uttalanden inte kunde förklaras fullt ut i sin kontext, alltså försvann vissa nyanser som hade varit intressanta att titta på. Exempelvis skulle en prioritering kanske inte nämnas lika många gånger om inte oppositionen i sina debattinlägg valde att debattera frågan och formulera kritik mot regeringen. Exempelvis hade Kristersson inte lika mycket utrymme att påverka diskussionen som övriga partiledare, då han endast svarade på andras anföranden och frågor.

En ytterligare faktor som påverkar är huruvida det råder konsensus mellan regering och opposition i de prioriterade frågorna. Det går inte att bygga en debatt utan meningsskiljaktigheter. Det hade exempelvis inte varit konstruktivt att tala om rörelsefrihet i EU, då samtliga partier antagligen är överens i frågan. Därför är det rimligt att frågor med mer konsensus tas upp mindre i debatten. Oppositionens inställning till respektive prioritering och dess olika underfrågor skulle alltså också vara intressant att titta på för att förstå regeringens framhållande av prioriteringarna.

I övrigt var det bitvis svårt att dela upp olika frågor i prioriteringar. I dagens politiska landskap hänger allt fler politiska områden ihop på ett sätt eller ett annat. För mätbarhetens skull gjordes avvägningar men det hade varit spännande att vidare diskutera de olika partiledarnas uttalanden i förhållande till prioriteringarna.

Ytterligare en begränsning i denna undersökning har med dess omfattning att göra. Tiden som var till undersökningens förfogande tillät inte en mer omfattande djupdykning på exempelvis språkanvändning, strategianalys, användning av värdeladdade ord och retoriska yttringar, som annars hade varit spännande att ta i beaktande. Alltså har vissa faktorer som kan påverka undersökningens resultat inte undersökts. Men, detta innebär inte att frågeställningen gick obesvarad eller fick oanvändbara svar, även om fler detaljer hade kunnat uppmärksammas.

6.3) Framtida forskning

Som tidigare nämnts finns en del begränsningar och outforskade faktorer i denna studie. Vid framtida undersökningar av liknande karaktär kan det vara av intresse att expandera urvalet och göra en mer omfattande undersökning. Detta hade bidragit till att fler generaliseringar hade kunnat göras. Man hade exempelvis kunnat titta på ett större antal uttalanden, från olika tillfällen, för att göra slutsatserna mindre bundna till kontexten. Fler länder och olika nivåer av politiska aktörer hade varit spännande att titta på, eller EU-parlamentet. Det hade även varit intressant att gå in mer på djupet i denna debatt och titta på värdeladdade ord och retoriska yttringar för. Att analysera riksdagens samtliga partiers representanters anföranden och på så sätt kartlägga dem. En stark parti-historisk anknytning hade varit spännande att göra och på så sätt se eventuell förändring av politik över tid. Vidare hade det varit spännande att titta på Ulf Kristerssons roll som statsminister och hur den eventuellt kan spela roll i andra sammanhang likt denna debatt.

(7) Slutsats

Partiledarna talar i olika utsträckning om prioriteringarna. Busch talar mycket om kärnkraft och konflikten mellan Israel och Hamas, Pehrson om Euron och Kristerson som talar relativt jämnt om kärnkraften, det svenska skogsbruket och kriget i Ukraina samt konflikten i Israel/Palestina, medan konkurrenskraften hamnar något i skymundan. Studien visar att issue competition och issue ownership är fenomen som kan användas för att förklara varför olika frågor inom ramen för EU-ordförandeskapets prioriteringar diskuteras mer av partiledarna. Dock förekommer undantag där appliceringen av teorin inte fungerar. Undersökningen har visat att aktuella kriser med kritiskt läge kan göra att partier uppmärksammar dem mer än sina huvudsakliga frågor.

(8) Referenslista

Tryckta resurser:

De Vries, C., Hobolt, S., Proksch, S., & Slapin, J. (2021). *Foundation of European Politics- A Comparative Approach*. Oxford University Press.

Esaiasson, P., Giljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., Wängnerud,. (2017) *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.

Elektroniska resurser:

Bech Seeberg, H. (2022). First avoidance, then engagement: Political parties' issue competition in the electoral cycle. *Party Politics*, 28(2), 284-293.

<https://journals-sagepub-com.ludwig.lub.lu.se/doi/10.1177/1354068820970353> (Hämtad 2024-01-02)

Bryant, M (2023). *Swedish government faces backlash after slashing climate budget*.

<https://www.theguardian.com/world/2023/sep/21/swedish-government-faces-backlash-after-slashing-climate-budget> (Hämtad 2023-12-12)

Budge, I. (2015). Issue Emphases, Saliency Theory and Issue Ownership: A Historical and Conceptual Analysis. *West European Politics*, 38(4), 761-777.

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01402382.2015.1039374> (Hämtad 2023-12-19)

Demoskop, (2022). *Folkviljan*

<https://demoskop.se/folkviljan/> (Hämad 2024-01-02)

EU- politisk partiledardebatt (2023). Sveriges riksdag.

https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/partiledardebatt/eu-politisk-partiledardebatt_hbc120231115pd/?pos=12011&autoplay=true#top

Europarl, (2023).

Ny opinionsundersökning: Svenskar värderar EU-medlemskapet högt.

<https://www.euoparl.europa.eu/news/sv/press-room/20231204IPR15637/ny-opinionsundersokning-svenskar-varderar-eu-medlemskapet-hogt> (Hämtad 2024-01-02)

Göteborgs universitet (2021). Sakfrågeägarskap 1979-2018.

<https://www.gu.se/sites/default/files/2021-02/2021%203%20Sakfra%CC%8Agea%CC%88gaskap%201979-2018.pdf> (Hämtad 2024-01-02)

Kantar public (2023). *Väljarbarometer 2 november 2023 i samarbete med SVT*.
https://docs.google.com/document/d/1iEqo54J7wFKXspSi83p1ebMG_ZPtAttjXNu4VO8gEoY/edit (Hämtad 2023-12-10)

Kristensen, A., Green-Pedersen, C., Mortensen, P., & Bech Seeberg, H. (2023) Avoiding or engaging problems? Issue ownership, problem indicators, and party issue competition. *Journal of European Public Policy*, 30(12), 2854-2885.
<https://www.tandfonline-com.ludwig.lub.lu.se/doi/full/10.1080/13501763.2022.2135754> (Hämtad 2023-12-18)

Liberalerna (2022). *Tidöavtalet: Överenskommelse för Sverige*.
<https://www.liberalerna.se/wp-content/uploads/tidoavtalet-overenskommelse-for-sverige-slutlig.pdf> (Hämtad 2023-12-29)

Lipset, S.M (2001). Cleavages, parties and democracy. I L. Karvonen & S. Kuhnle (Red.), *Party systems and voter alignment revisited*. (s. 1-8). Routledge.
<https://eds-p-ebscobhost-com.ludwig.lub.lu.se/eds/detail/detail?vid=0&sid=9d659e19-cf8e-425c-bf4a-5b64c93140eb%40redis&bdata=JkF1dGhUeXBIPWlwLHVpZCZzaXRIPWVkcylsaXZlJnNjb3BIPXNpdGU%3d#AN=96610&db=nlebk> (Hämtad 2023-12-17)

Omni (2022). *Här är "Tidöavtalet": Ny kärnkraft, minskat bistånd och oförändrad a-kassa*
<https://omni.se/har-ar-tidoavtalet-ny-karnkraft-minskat-bistand-och-oforandrad-a-kassa/a/gEEOLEB> (Hämtad 2024-01-02)

Petrocik, J.R. (1996): 825–50 Issue Ownership in Presidential Elections, with a 1980 Case Study. *American Journal of Political Science* 40(3), 825-850.
https://www-jstor-org.ludwig.lub.lu.se/stable/2111797?searchText=Issue+Ownership+in+Presidential+Elections%2C+with+a+1980+Case+Study&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3FQuery%3DIssue%2BOwnership%2Bin%2BPresidential%2BElections%252C%2Bwith%2Ba%2B1980%2BCase%2BStudy&ab_segments=0%2Fbasic_search_gsv%2Fcontrol&refreqid=fastly-default%3A4cd51d60801fb0653a2aeb53e7390ae2 (Hämtad 2024-01-02)

Rolander, N. Paulsson, L. (2023) *Sweden Poised to Miss the Long-Term Climate Target It Pioneered*.
<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-09-20/sweden-poised-to-miss-the-long-term-climate-target-it-pioneered?leadSource=verify%20wall&embedded-checkout=true> (Hämtad 2023-12-12)

Regeringen (2022). *Sveriges regering*.
<https://www.regeringen.se/sveriges-regering/> (Hämtad 2024-01-02)

Regeringen, (2023a). *Sveriges EU-ordförandeskap 2023*.
<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/sveriges-eu-ordforandeskap/> (Hämtad 2023-12-12)

Regeringen, (2023b). *Redogörelse för det svenska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd första halvåret 2023*.
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/skrivelse/2023/11/20232434/> (Hämtad 2024-01-02)

Sands, L. (2022) *Sweden election: How an ex neo-Nazi movement became kingmakers*
<https://www.bbc.com/news/world-europe-62913356> (Hämtad 2023-12-12)

SCB, (2020). *Analys av deltagandet i Europaparlamentsvalet 2019*
<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/demokrati/allmanna-val/europaparlamentsval-valdeltagandeundersokningen/pong/statistiknyhet/valdeltagandet-vid-europaparlamentsvalet-2019/> (Hämtad 2023-12-14)

Swedish presidency (2023). *Det svenska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd*
<https://wayback.archive-it.org/12090/20231020073952/https://swedish-presidency.consilium.europa.eu/sv/> (Hämtad 2023-10-12)

Swedish presidency (2023). *Det svenska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd*
<https://wayback.archive-it.org/12090/20231020081047/https://swedish-presidency.consilium.europa.eu/sv/program/prioriteringar/> (Hämtad 23-12-30)

Walgrave, S., Tresch, A., & Lefevere, J. (2015). How the Public Links Parties To Issues and Why It Matters- The Conceptualisation and Measurement of Issue Ownership. *West European Politics*. 38(4), 778-796.
<https://www-tandfonline-com.ludwig.lub.lu.se/doi/full/10.1080/01402382.2015.1039381?src=recsys> (Hämtad 2023-12-17)

Wallnor, F (2022). *Chans till grön revansch*
<https://www.di.se/ledare/chans-till-gron-revansch/> (Hämtad 2023-12-09)

Weissenbilder, M. Andersson, U. (2020). *Stort svenskt stöd för EU men inte för ökad integration*.
https://www.sieps.se/globalassets/publikationer/2020/2020_9epa.pdf (Hämtad 2023-12-17)

(9) Bilagor

Följande bilaga består av den officiella transkriberingen av Ebba Buschs anföranden under EU-debatten, 2023. Den är till för att få en översiktlig idé av kategoriseringen av kodade frågor. Färgkodning av uppsatsförfattare.

“Anf. 7 Ebba Busch (KD)

Herr talman! EU tillkom som ett svar på dåtidens stora kriser. **I vår tid står världen inför nya svåra utmaningar och stor politisk osäkerhet: Rysslands krig mot Ukraina, energikris och klimatförändringar, hög inflation och osäkerhet om Europas ekonomiska framtid, en ohållbart hög migration - listan kan göras lång.**

Trots utmaningarna finns ändå anledning att vara optimistisk. **Under det svenska ordförandeskapet i våra lyckades vi ro i hamn världens mest ambitiösa klimatpaket. Fit for 55.** Vi lyckades även med det som många trodde var helt omöjligt: en historisk uppgörelse mellan medlemsstaterna om migration. **Under den absolut värsta säkerhetspolitiska situationen sedan andra världskriget lyckades Sverige också bidra till att bibehålla enigheten bland EU:s medlemsstater om elva sanktionspaket mot Ryssland.** (Applåder)

Oroliga tider kräver nämligen ett tydligt ledarskap. Oroliga tider kräver också ett ledarskap som vågar prioritera kärnuppgifterna: för det första att slå vakt om EU:s grundläggande värderingar **och skapa trygghet i vår del av världen, för det andra att skapa goda förutsättningar för företag att ställa om, växa och skapa välfärd och för det tredje att stoppa den organiserade brottsligheten och den illegala migrationen.** Som en av EU:s grundare, kristdemokraten och den västtyska förbundskanslern Konrad Adenauer, gick till val på 1957: Keine Experimente! Inga experiment! Inga utsvävningar, utan ett EU som gör det unionen ska - ett EU som är lagom!”

“Anf. 36 Ebba Busch (KD)

Herr talman! Efterkrigstidens kristdemokratiska projekt, som kom att bli EU, var ett projekt som stödde pluralism grundad i den judisk-kristna etiken och västerlandets värdegrund, rättsuppfattning och demokrati. Utifrån denna etik och värdegrund har vi fått uppfattningen om människolivets okränkbarhet och alla

människors lika värde. Det är den värdegrunden som gör att vi kristdemokrater slåss för allas samma rättigheter, oavsett om du är muslim i detta land, kristen, icke-kristen eller jude. Vi slåss för allas rättigheter. **Det är också denna människosyn som gett upphov till öppna samhällen där idéer får flöda fritt och varor utbytas över gränser.**

Herr talman! Dagens säkerhetspolitiska utmaningar kräver en jämförbar etisk och värderingsbaserad övertygelse för att skapa opposition mot vår tids auktoritära meningsmotståndare - mot dem som vill resa sig på vår bekostnad, som menar att det handlar om ett nollsummespel eller som vill underminera våra grundläggande fri- och rättigheter på grund av en religiös övertygelse.

Hamas besinningslösa angrepp på Israel är en sådan värderingskonflikt. Rysslands anfallskrig på Ukraina är en sådan värderingskonflikt. Båda är kamper om samhällets grundläggande värden. Båda är värderingskamper vi ska vinna tillsammans. (Applåder)

Herr talman! När oskyldiga människor systematiskt och kallblodigt mördas är det terrorism. När en stridande part medvetet avrättar civila människor är det krigsbrott. När judiska kvinnor och barn slaktas enbart för att de är judar är det en fortsättning på Förintelsen. Fråga bara Ruth, 87 år gammal, som bodde i kibbutzen Be'eri! **Hon överlevde såväl nazisternas förföljelse som Hamas attack den 7 oktober. Men ingen får förminska människovärdet på någon sida av gränsen mellan Gaza och Israel. Det är en fullständig humanitär tragedi vi ser just nu.**

I den europeiska debatten måste det påtalas att det är ett misslyckande för våra samhällen att antisemitismen kunnat leva så ostört i stora delar av vårt land. Det här är en viktig kamp att ta. Därför måste EU prioritera sina kärnuppgifter framåt för att

kunna stå starkt även för kommande generationer i en svår tid. (Applåder)”

“Anf. 38 Ebba Busch (KD)

Herr talman! Under framför allt den förra mandatperioden var det många kommentarer från den dåvarande S-ledda regeringen på temat: Vi såg det inte komma. Vi var naiva. Vi har varit naiva.

Jag vill fortsätta att varna för att vi kommer att se en stor risk för minskat EU-stöd framöver om vi fortsätter att lyfta upp frågor på EU-nivå som rör äldreomsorg och sjukvård som vi själva vill råda över och därvid riskera få en EU-överstatlighet som helt enkelt inte är bra.

Jag vill också passa på att uttrycka min sorg över alla dem som har mist sina liv till följd av Hamas-Israel-konflikten. Det gäller palestinier i Sverige, såsom El-Hajs familj och släkt som mist sina liv. Det här är en fruktansvärd sorg och tragedi, men man måste hålla rent i egna led och se till att den moderna antisemitism som nu flödar på gator och torg får ett tydligare fördömande även inom vänsterled. (Applåder)”

“Anf. 62 Ebba Busch (KD)

Fru talman! Den fruktansvärda attacken mot Israel den 7 oktober har lämnat få oberörda. **Jag har noterat att Nooshi Dadgostar har varit mycket tydlig i sitt avståndstagande från terrorhandlingarna från Hamas. Det är bra.**

Min fråga är hur det kommer sig att just Vänsterpartiet behöver öppna uteslutningsärenden på grund av ledande lokalpolitikens sympatier med terrorsektorn och hur det kommer sig att det är just

Vänsterpartiets biståndsanslag som i förlängningen har varit med och finansierat palestinsk terrorism.

Även i Europaparlamentet avviker Vänsterpartiet från övriga svenska partier. Som enda svenska parti valde exempelvis Vänsterpartiet den 23 oktober att inte ställa sig bakom ett ställningstagande om att Hamas bör elimineras.

Min fråga till Nooshi Dadgostar är följande: Vilken politisk självvranssakan i Europaparlamentet likaväl som på hemmaplan är Vänsterpartiet berett att göra för att kunna visa en enad front mot terror och antisemitism på dessa båda beslutsplaner?

“Anf. 64 Ebba Busch (KD)

Fru talman! Mina tårar är desamma för palestinska mödrar som nu tvingas begrava sina barn som de är för israeliska eller judiska mammor som tvingas begrava sina barn. De är desamma. Mitt fördömande av oskyldigt liv som släcks är desamma oavsett var det skett. Jag fördömde det så sent som i mitt stora tal på rikstinget i helgen.

Min fråga här är: Finns det någon självvranssakan hos Vänsterpartiet, utöver de fördömanden som jag har hört från Nooshi Dadgostar själv, när det gäller den starka grogrunden för detta i Vänsterpartiet? Den statsministerkandidat som Nooshi Dadgostar själv stöttar borde ta sig samman och ta ansvar. Vi hör inga fördömanden mot den antisemitism som ses på gator och tog här i Sverige där man har ropat "from the river to the sea", ett tydligt antisemitiskt slagord som Hamas använder och som Tyskland nu förbjuder. Var är fördömandena och självvranssakan när detta har större plats i vänsterkretsar än någon annanstans?

“Anf. 71 Ebba Busch (KD)

Fru talman! I en inte alltför avlägsen framtid kommer EU att anta sina klimatmål för 2040. Det är en viktig hållpunkt på vägen mot klimatneutralitet, som unionen har föresatt sig att nå 2050, jämfört med Sveriges 2045.

Vi väntar nu på omfattande analyser och genomgångar från EU-kommissionen av hur de ser på frågan och vilka följder olika mål skulle få för unionens klimatpolitik.

styrmedel. Centerpartiet verkar dock redan vara färdigt med sin analys, för redan i somras gick partiet ut och krävde minst 95 procents minskning till 2040 i relation till 1990 års nivåer.

Det här låter krångligt, men jag kommer nu till frågan, fru talman. Sverige röstade nyligen nej när den så kallade LULUCF-förordningen skulle uppdateras för att nå 2030-målen, som en följd av den osäkerhet det skulle innebära för svenskt skogsbruk. Frågan till Demirok är därför: Vilka följder tror han att Centerns förslag till nytt klimatmål för 2040 skulle få för svenskt skogsbruk?

“Anf. 73 Ebba Busch (KD)

Fru talman! Jag tycker att ambitionshöjningarna låter bra, men jag tycker att det låter som att konsekvensanalysen är bristfällig. När EU nu skulle köra detta framåt gjorde man det på bekostnad av skogen. Man körde skogen av banan. När Centern nu går fram med liknande förslag i samma riktning finns ju inga garantier för att EU inte landar i något som blir ännu värre för svensk skog.

Centern verkar tro att man kan bilda regering med MP utan att det får negativa konsekvenser för svensk landsbygd, och i EU-politiken tror partiet uppenbarligen att man kan vinna ett budgivningskrig om nya klimatmål redan innan man sett konsekvensanalyserna för sitt eget förslag och utan att det får konsekvenser för den svenska landsbygdens näringar. Jag menar att detta är oärligt eller i bästa fall omedvetet väldigt riskfyllt.

Vi kristdemokrater vet att klimatpolitiken måste utformas med eftertanke, inte med ett budgivningsrace med svenskt skogs- och lantbruk som insats.”

“Anf. 75 Ebba Busch (KD)

Fru talman! I förra valet till Europaparlamentet gjorde Kristdemokraterna kärnkraften till en viktig valfråga. Detta uppskattades inte riktigt av alla, kan jag säga, särskilt inte de rödgröna partierna. De påstod att kärnkraften, alltså grunden för ett leveranssäkert elsystem, inte hör hemma på EU-nivå.

Men om vi tittar tillbaka på det gångna året säger verkligheten något annat. Kärnkraftsfrågan har seglat upp till den

absoluta toppen i EU-agendan. Låt oss konstatera följande: Kärnkraften klassas numera som en hållbar investering i taxonomin, innovationsfonden inom det nya utsläppshandelsystemet ska finansiera nollutsläppsteknologier, det vill säga även kärnkraft, och bara sedan jag tillträdde som energiminister har det hänt en hel del.

För det första: En kärnkraftsallians sammanträdde för första gången i Stockholm under det svenska ordförandeskapet.

För det andra: En historisk överenskommelse slöts under svensk ledning som innebär att direktivet om förnybar energi för första gången erkänner kärnkraftens roll.

För det tredje: I den nya elmarknadsdesignen inkluderades möjligheten att stödja bygget av ny kärnkraft.

För det fjärde: I förslaget om nettonollindustri inkluderas kärnkraft. Och så sent som förra veckan öppnade kommissionen för att bilda en industriallians för små modulära reaktorer.

Fru talman! Banbrytande steg har tagits. Men det hade inte varit möjligt utan oss. Det hade inte varit möjligt utan partier som valde att värna unionens kärnuppgifter - den kristdemokratiska kärnuppgiften för EU - och våga gå före när andra ställer sig vid sidan av.

Vi kommer att fortsätta arbetet för att kärnkraften ska kunna användas för att genomföra den gröna omställningen. Jag kan konstatera att det spelar roll vilken regering man röstar fram och vilka ledamöter som man väljer till Europaparlamentet.”

“Anf. 77 Ebba Busch (KD)

Fru talman! Genomför man den nya elmarknadsdesignen på det sättet vill jag nog säga att Nooshi Dadgostar och jag är överens om att det inte ens är bara dåligt utan att det är uselt.

Samtidigt är det så att i och med att vi de senaste tio åren tryckt in 10 000 megawatt ny kraftproduktion - men nästan allt har varit väderberoende - är vårt elsystem otroligt labilt. Det kommer och går lite grann när det

vill. Vi har inte tillräckligt med effekt där det behövs och när det behövs. Det gör att vi vissa dagar ger bort jättemycket el - vi exporterar och säljer den såklart - och andra dagar är helt beroende av import. Under vintern brukar det bli ganska tufft till exempel i februari. Därför kan vi inte bara kapa kablarna. Vi måste bygga ut vår egen kraftproduktion, och vi måste göra den hemläxa som S, V, MP och C har vägrat göra de senaste tio åren. Det ska vi ta hänsyn till när vi implementerar det nya direktivet.”

“Anf. 79 Ebba Busch (KD)

Fru talman! Under någon av alla de stenar som Magdalena Andersson och Morgan Johansson lovade att lyfta på verkar delar av Vänsterpartiets energipolitik ha befunnit sig, och Vänsterpartiet verkar ha missat debatten under de senaste åren. Det är klart att detta har att göra med vår produktion. Om vi inte har tillräckligt med kraftproduktion och kraftproduktion med rätt egenskaper för att göra systemet stabilt och anpassat för ett så avlängt land som Sverige blir vi mer sårbara för det som händer på kontinenten. Det finns en direkt korrelation mellan dessa saker.

Man har nu gjort en testkörning av det som kallas för flödesbaserade kapacitetsbegränsningar och kapacitetsberäkningar. Det är en testkörning. Vi har kallat till oss myndigheterna för att föra dialog om huruvida de tror att detta verkligen blir utfallet och vad vi då kan göra för att fortsätta stå på företagens och hushållens sida. Men detta hänger ihop. Och det är för tidigt att säga exakt vad effekten blir. Men långsiktigt finns det bara en väg framåt, nämligen att bygga mer kärnkraft. (Applåder)”

“Anf. 81 Ebba Busch (KD)

Fru talman! Jag menar att den slutsats som Muharrem Demirok landar i inte stämmer. Vi har en situation i Sverige där regeringarna under de senaste två mandatperioderna fortsatt att tillåta en överimplementering av EU-direktiv. Det innebär att vi har gett oss själva och de svenska företagen, däribland både skogsbrukare och lantbrukare - svenska bönder - ett väldigt mycket tuffare läge.

utöver den tuffare lagstiftning som Sverige har gentemot den europeiska konkurrensen, det som kallas gold plating.

Nu kommer vi inom kort att presentera och skrida till verket med införandet av implementeringsrådet som kommer att kunna sätta stopp för mycket av detta men också kommer att kunna överpröva tidigare implementering.

Men på område efter område i Europaparlamentet fortsätter vi att stå på både svenska skogsbrukares och lantbrukares sida.”

“Anf. 83 Ebba Busch (KD)

Fru talman! Snart är det jul igen, snart är det jul igen - och julen varar *nästan* ända fram till den 9 juni, då vi röstar om vilka som ska representera svenska folket i Europaparlamentet.

Jag konstaterar att Centerpartiet och Kristdemokraterna har valt lite olika vägar i en del avgörande frågor, som lantbruket och skogen. Jag menar att svenska bönder och svenska markägare har fått mer valuta för pengarna - eller snarare mer politik och en mer landsbygdsvänlig röst - tack vare den röst de lade på KD. Så kommer det också att fortsätta vara, tror jag. Men det finns ett gott och stort engagemang i båda våra partier.

Jag vet faktiskt inte om jag fullt ut förstår Muharrem Demiroks fråga, för jag vet inte vilken omröstning det är som centerledaren hänvisar till. Vi ska inte se till att fler grisgårdar slås ut på grund av en osund konkurrens där man inte kan hävda sig gentemot sina europeiska kollegor - och där den som bryter mot de lagar som finns på EU-nivå bara kan fortsätta, vilket har skett i bland annat Tyskland och Danmark. Det ska vi sätta stopp för.”

“Anf. 85 Ebba Busch (KD)

Fru talman! Först och främst vill jag slå fast att alla goda krafter behövs. Ni kommer att höra mig säga det många gånger: Alla goda

krafter behövs där vi kan komma överens i politiken. Till exempel hoppas jag på ett brett stöd för de mest grundläggande delarna, som gör att vi kan få ordning och reda i energipolitiken här hemma i Sverige när en ny energipolitisk inriktningsproposition når riksdagens bord.

På EU-nivå har vi fört i hamn det största klimatlagstiftningspaketet - eller lagstiftningspaketet någonsin - i EU:s historia, Fit for 55. Det skedde under den här regeringens ledarskap under det svenska ordförandeskapet. Under våren fick vi också i hamn det som kallas RED, förnybartdirektivet. Där har vi alltså på europeisk nivå banat väg för en massa ny förnybar energi. Men vi har också sagt att vi, om vi blir ännu fler länder som går samma väg som Sverige har gjort och trycker in en massa förnybart i systemet, måste bana väg även för baskraft som vattenkraft och kärnkraft. Det är det vi har gjort på EU-nivå.”

“Anf. 87 Ebba Busch (KD)

Fru talman! Fakta och sanning var det. Fem av elva delar av Fit for 55-paketet - det största paketet i EU:s historia och det mest ambitiösa klimatmålet och klimatpaketet i hela världen - gick i hamn under det svenska ordförandeskapet. Det är ett faktum. Fem av elva delar tog vi i hamn.

RED, EED, ReFuelEU Aviation, FuelEU Maritime och AFIR - alla dessa jättestora förändringar för att bana väg för just klimatomställningen och en grön omställning bygger på befintlig men även ny teknik. Det är befintlig teknik som behöver utvecklas; till exempel behöver vi se till att vindkraften i Sverige också bidrar med stödtjänster som dödnätsstart och ödrift, vilken den inte gör i dagsläget. Det är också en anledning, av många, till att vi i vintras hade en reell risk för fränkoppling.

Hur Miljöpartiet kan säga att detta är robust är bortom mig. Det är inte robust när kommuner tvingas säga nej i stället för ja till företagsutbyggnader. Det ordnar vi nu upp både på EU-nivå och i Sverige. (Applåder)”

Busch. E (2023-11-15) EU-politisk partiledardebatt, Sveriges Riksdag.

